

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Νόμισε πως ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο ανάστημα και βρόμικη όψη, όμοιος με είδωλο νεκρού. Μόλις τον είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας.

Στον Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών μ' αυτά τα λόγια: [...].

Δεν σου πέρασε η οργή τη στιγμή που πατούσες τα σύνορα της πατρίδας σου; Παρόλο που είχες φτάσει με τόσο εχθρική κι απειλητική διάθεση γιατί, όταν η Ρώμη βρέθηκε μπροστά στα μάτια σου, δεν σου πέρασε (αυτή η ιδέα) από το μυαλό: «Μέσα σε εκείνα εκεί τα τείχη βρίσκονται το σπίτι μου και οι θεοί μου, η μάνα, η γυναίκα και τα παιδιά μου»; Αν λοιπόν εγώ δε σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα βρισκόταν πολιορκημένη· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα λεύτερη σε λεύτερη πατρίδα. Εγώ τίποτα πια δεν μπορώ να πάθω κι ούτε πρόκειται να είμαι τόσο δυστυχημένη για πολύ ακόμα· αντίθετα όμως αυτούς εδώ, αν συνεχίσεις, τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B.1

ingenter
facies
simillimo
quae
exercitus
proeliis
minaciore
illud
penatium
nulli rei
diutius
miser
hac
morte
servitutis

B2α.

existimem
veniendo
aspice
concipient
praeesse
abisset (abivisset)
abstenturam
habebuntur
passuram esse
possitis

B2β.

ingrediamur
ingrederemur
ingressuri simus
ingressi simus
ingressi essemus

Γ1α.

magnitudinis: γενική της ιδιότητας (μόνιμη ιδιότητα) στο *hominem*
consul: παράθεση στο *T. Manlius*
aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *abiret*
animo: αφαιρετική (οργανική) του τρόπου στο *perveneras*
miserrima: κατηγορούμενο στο υποκείμενο *ego* μέσω του συνδετικού ρήματος *futura sum*

Γ1β.

“Respondit ille se esse Orcum”: Το υποκείμενο του ειδικού *απαρεμφάτου esse* είναι το *se* και βρίσκεται σε πτώση αιτιατική, παρόλο που έχουμε ταυτοπροσωπία, γιατί σύμφωνα με τον κανόνα του λατινισμού του ειδικού *απαρεμφάτου* το υποκείμενο αυτού βρίσκεται πάντα σε πτώση αιτιατική και δεν παραλείπεται είτε έχουμε ταυτοπροσωπία είτε έχουμε ετεροπροσωπία. Στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας έχουμε άμεση αυτοπάθεια.

“Ego nihil iam pati possum”: Το υποκείμενο του τελικού *απαρεμφάτου pati* είναι το *ego* και βρίσκεται σε πτώση ονομαστική, γιατί υπάρχει ταυτοπροσωπία.

Γ1γ.

“**Dux** hostium **filium** his verbis proelio **laccessivit**”

Γ1δ.

qui natus erat
dum (tu) **ingrederis** (ingredere)

Γ2α.

Υπόθεση: **si pergis**

Απόδοση: *at contra hos aut immatura mors aut longa servitus **manet***

Η υπόθεση εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (*pergis*) και η απόδοση με οριστική ενεστώτα (*manet*), άρα προκύπτει υποθετικός λόγος που δηλώνει υπόθεση ανοιχτή στο παρόν.

Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν: ...*si **perrexisses**,...**mansisset***

Υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν και μέλλον: ...si **pergas**,...**maneat**.

Γ2β.

(Ego) **non habens** filium...

Η μετοχή βρίσκεται σε πτώση ονομαστική, γιατί είναι συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο ego του ρήματος της πρότασης.

Γ2γ.

Quem simul aspexit Cassius: Η δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *simul*, ο οποίος συντάσσεται με οριστική παρακειμένου και εκφράζει το προτερόχρονο. Εκφέρεται με έγκλιση οριστική, γιατί εκφράζει καθαρά χρονική σχέση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το ρήμα της χρονικής πρότασης είναι το *aspexit* (οριστική παρακειμένου), εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*concepit*) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Cum aliquando castris abiret: Η δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (που χρησιμοποιείται μόνο για διηγήσεις του παρελθόντος) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο ιστορικός *cum* υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια πρόταση δημιουργώντας μια σχέση αιτίου-αιτιατού ανάμεσά τους. Είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική. Συγκεκριμένα εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*abiret*), εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*edixit*) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.

